РОЗДІЛ 1

Софія

Листопад, десять років тому

У долоні хрустить маленька купюра — квиток на черговий раунд катувань під офіційною назвою «урок музики». Бабусі важко дається кожна гривня, тож мушу нагадувати собі: колись це скінчиться.

Під пахвою скрипить тека з нотами, що треться об шорстку тканину пальта, поки я повільно шкандибаю засніженою доріжкою. Це єдиний звук у провулку, якщо не рахувати того, що я періодично шморгаю носом від холоду. Цей шлях доводиться долати майже щодня.

Сірі будинки радянського зразка утворюють депресивні двори, хоч сама я почуваюся тут мов риба у воді, тому й дозволяю собі ліниву, неквапливу ходу. Мозок запускає слайд-шоу того, що на мене очікує наступні кілька годин. Може, тому в мене й не виходить та мелодична гама — вкрай, бляха, важко грати, коли всі пальці в синцях. Хто взагалі вирішив, що я не здатна навчатися сама? Є ж і такі випадки.

На мить спиняюся, щоб послухати, як тихенько приземляється потік сніжинок. У жовтому світлі ліхтаря танцює грайливий вир. Зазвичай я йду, закутавшись по вуха в шарф, щоб не зустрічатися поглядами з перехожими. У минулому житті я б цілком могла бути страусом.

І незчулася, як пролетіло сім років. Рівно сім років відтоді, як померла мама. Досі зберігаю її ангоровий светр і сплю на її подушці.

Ноги приводять до вбогого архітектурного витвору, який силоміць втиснули в житлову багатоповерхівку. Ці люди, здається, на дозвіллі проєктують в'язниці. Або просто мають схиблену любов до ґрат на вікнах.

Скрипуча кована хвіртка дзенькає за спиною, і я, засапавшись, тягнуся до дверної ручки. Товстенький білий песик Буба привітно махає хвостом кожному перехожому. Чухаю його за теплим вушком, заздрячи такому безтурботному життю, і заходжу всередину.

Тьмяне світло єдиної лампи в коридорі тисне на мозок своїм миготінням. Мене не покидає стійке відчуття: роками пізніше, згадуючи музикалку, я бачитиму саме цю картинку. І ще ці моторошні ґрати на вікнах.

Звідусіль гримить какофонія: фортепіано, гітара, труба — усе докупи. Зазвичай прислухатися до чогось тут — справа марна, та мої

локатори раптом вловлюють щось до болю знайоме.

Бетховен? О-о, ні, як я могла сплутати, Мендельсон!

Не той попсовий весільний марш, що першим спадає на думку, а одна з його «Пісень без слів». П'ята, якщо точніше.

Я завмираю, уявляючи, як чиїсь вправні й легкі пальці пурхають клавішами. Майстерно і лагідно. Тілом струменить непроханий рій мурашок, змішуючись із тупим болем у грудях, від якого на очі навертаються сльози.

Мелодія переливається, мов джерело. Пульс прискорюється в такт високим нотам, що дзвенять, ніби розсип діамантів. І лише коли завершальний акорд ставить крапку, я отямлююся від ейфорії.

Ото вже соплячка!

Поспіхом змахую сльозу рукавом і не встигаю отямитися, як рука сама штовхає двері кімнати, звідки щойно лунав Мендельсон. Із цікавості.

Пара здивованих блискучих очей. Бачу тільки їх — і більше нічого, мов потрапила в пастку. Кліпають вони, кліпаю я, а тоді туман розвіюється, і мені вдається розгледіти хлопця, на вигляд трохи старшого за мене.

Не знаю, чого я очікувала, але точно не прокачаної версії емо-боя. У голові навіть промайнула

думка пошукати під роялем когось іншого. І, мабуть, це було написано в мене на обличчі, бо незнайомець підхопився зі стільця, ховаючи руки за спину.

Дивно, що ми бачимося вперше. За роки навчання я знаю тут майже кожного і достоту запам'ятала б такого вправного піаніста. Маю зізнатися, шпилька заздрості вколола раніше, ніж я встигла це осмислити.

Талант додає людям особливої харизми. Бо з вигляду цей поц — ну абсолютно непримітний. Хіба що вищий десь на півтори голови й худорлявий. Нізащо б не сказала, що в ньому сидить новий Горовиць[1].

Я вже відкриваю рота щось запитати, але він зненацька усміхається і ступає назустріч, простягаючи чималу долоню з довжелезними пальцями. Прикидаю охоплення октав такою лапою. Точно бере мінімум півтори, взагалі не напружуючись.

— Привіт, — злітає з його тонких губ. Низький і впевнений голос ніби зовсім не належить хлопцеві — наче він його в когось позичив. — Я тут... — він знизує плечима, киває в бік двох роялів позаду себе й незграбно опускає руку, витерши долоню об чорні скіні.

[1] Володимир Самійлович Горовиць — український та американський піаніст єврейського походження. Один із найвидатніших піаністів в історії музики.

Це невелика зала для звітних концертів, а також для репетицій ансамблів та дуетів, але хлопець тут один.

Трясця!

Мене із силою кувалди наздоганяє згадка, що вже час бігти на власне заняття, тож усе, що я можу, — вичавити із себе сяку-таку посмішку. І тікаю, мов перелякана. Дорогою до класу в мені борються дві думки. Перша: хотілося б колись зіграти з ним дуетом. Друга: треба його остерігатися.

Тепер

— Знаєш що? Це вже ні в які ворота... — свариться у слухавці Неля, обурена моєю відмовою поїхати за кордон на відпочинок. І на це є дві основні причини: а) я не маю на це фінансів; б) я не маю морального права. — Ти ж не можеш постійно гарувати. Алло, у твоєму паспорті промайнула вже чверть століття, подумай.

Вона відкрила для себе математичні метафори — це щось новеньке.

— Звучить справді хріново, — притискаю плечем телефон, прихопивши з полиці стосик тек із паперами, які треба розкласти по датах.

— Софі!

— Що-о?

Сідаю за свій крихітний робочий стіл, відкриваю одну з тек і запихаю туди накладні.

— Не змушуй мене тебе змушувати!

На мить дозволяю собі уявити, як це могло б бути: випрошую відпустку у мудили-начальника, збираю валізу, складаю речі, і з давно забутим приємним передчуттям викликаю таксі до аеропорту.

Кому я брешу? Ніби мені це світить.

— Аго-ов! — претензійний тон подруги повертає мене до реальності. У якій я сиджу в богом забутій комірчині посеред промислового району міста, стікаючи потом без кондиціонера і протягів, а до кінця робочого дня ще цілих чотири години й тридцять дві хвилини. Потім поїду до хоспісу провідати бабусю. І коли ми прощатимемось, від моєї душі знову відколеться крихітна частинка — через те, як швидко вона постаріла.

— Та чую я! Бляха, — з переповненої теки просто на підлогу висипається купа паперів, і доводиться знову притиснути телефон плечем, щоб усе зібрати. — Маріє!

Моя обліковиця вочевидь знову повіялася полювати на членистоногих менеджерів. Як же остогидло працювати за двох!

— Софі, ти ж знаєш, я з тебе не злізу... Просто напиши заяву на довбану відпустку. Ти сидиш у тій конторі вже триста років, упевнена, там нічого не розвалиться без тебе за тиждень.

Добре, що Неля не бачить, як я закочую очі. Вона має рацію, і я хочу погодитися. Думаєте, всі люди, пов'язані обов'язком доглядати родичів, мріють про такі обставини? Але хто сказав, що життя взагалі бодай у чомусь справедливе? У моєму всесвіті не існує таких слів, як «закордонна відпустка» чи «безвідповідальні й відв'язні розваги». Це просто нереально.

— Ехх, доросле життя — такий відстій... — *І я ж про те, Нелз.* — Ми ж планували частіше зустрічатися з Максом та Сашею.

Якби ви були знайомі з моєю бесті, то знали б: це не людина, а танк, який пре, доки не закінчиться паливо. І все одно той танк знайде спосіб досягти мети, навіть якщо доведеться розірвати гусениці. Усім часом необхідна така людина, та це водночас щастя і прокляття. Адже коли вона береться виправляти твоє життя — зіскочити не вийде. Тож єдиний безпечний варіант — сказати, що подумаю.

Від задоволеного писку Нелі я аж злегка глухну на одне вухо, бо «подумаю» у її всесвіті означає «буде, як ти скажеш».

— Уже пишу іншим, що таки уламала тебе. Цьо-ом!

Перш ніж встигаю додати купу «але», подруга кидає слухавку. Знаю, за стільки років